

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
info@mkm.ee

Teie: 14.02.2024 nr 2-2/446-1

Meie: 7.03.2024 nr 12

Arvamuse avaldamine

Tarbijakaitseaduse, riigilõivuseaduse ja täitemenetluse seadustiku muutmise seaduse eelnõu

Täname võimaluse eest avaldada arvamust tarbijakaitseaduse (TKS), riigilõivuseaduse ja täitemenetluse seadustiku muutmise seaduse eelnõu (edaspidi eelnõu) osas. Järgnevalt Pangaliidu märkused ja ettepanekud.

1. Tarbijavaidluste komisjoni (TVK) jõustunud otsuse sundtäidetavus kohtutäituri kaudu.

Eelnõu seletuskirjas põhistatakse, et TVK otsuse täitmisele pööramine võiks toimuda sarnaselt töövaidlus- ja üürivaidluskomisjoni otsuste loogikaga, sest need on juba täitedokumentideks. On selgitatud, et TVK alalistele liikmetele kehtestatakse täiendavad pädevusnõuded. Siiski paistab sellise analoogia kasutamine meile kaheldava väärtusega, kuna TVK, sellises uues vaates, hakkab sisuliselt mõistma õigust. Arvestades tarbimisvaldkonna toodete ja teenuste mitmekesisust, võib küsida, kas pelgalt pädevusnõuete tõstmisega on loogika muutus õigustatav. Töövaidluskomisjonis vaieldakse kitsalt vaid töösuhte vaidlusi, üürikomisjonis üürisuhte üle – seega otsustaja teadmised saavad olla spetsiifilisemad. Tarbijavaidluste mitmekesisus aga kindlasti eeldab komisjoni alalistelt liikmetelt palju laiapõhjalisemat pädevust erinevates alavaldkondades, et otsuste kvaliteeti tagada. Eelnõust jääb lahtiseks küsimus, kuidas toimub komisjoni kandidaadi pädevuse hindamine. Eelnõu määrab vaid selle, et komisjoni alalised liikmed nimetab ametisse viieks aastaks avaliku konkursi alusel ja vabastab ametist valdkonna eest vastutav minister. Leiame, et kui liikme pädevuse hindamine ei ole tagatud, siis ei tohiks otsusele täitedokumendi jõudu anda.

Lisaks, kui TVK otsus on tehtud selgelt rahalise nõude kohta, on arusaadav, et selle täitmist saab maksuma panna ka kohtutäituri vahendusel. Kui aga tarbija vaidleb kaupleja poolt kasutatava tingimuse üle, mis ei ole n-ö rahasse pööratav ning seetõttu tarbija nõue ei väljendu rahalises nõudes, siis tekib küsimus, kuidas täitur sellist otsust sundtäitmisele pöörab. Seonduvalt teeme ettepaneku, juhul kui TVK otsuse sundtäidetavuse juurde siiski otsustatakse jääda, sätestada, et sundtäidetav on otsus rahalise sissenõude või hüvitise maksmise kohta.

2. Pangasaladusega puutumus

Meie hinnangul ei ole TVK menetlusega seonduvalt reguleeritud pangasaladuse (tõendid menetluses) edastamise teemat. KASis ei ole sellist paragrahvi või lõiget, et pank tohiks pangasaladust komisjoni kohtuvälise lahendamise menetluses edastada.

Kinniseks kuulutamise kontekstis tuleks selgelt sätestada sarnaselt TsMS § 41 menetlusosaliste ja kohtuistungil viibivate isikute saladuse hoidmise kohustus ning vastavad sanktsioonid. See on vajalik nt tarbijavaidlustes, kus menetlusosaline peab enda õiguste kaitseks selgitama ärisaladust.

Sõnastuslikud ettepanekud:

TKS § 57 . Kohtusse pöördumine

Lõige 4

Teeme ettepaneku lõikes 4 täpsustada, et riigilõivu tasub kaupleja/kostja, kes esitab kohtule taotluse. *„Kui komisjon rahuldab tarbija avalduse täielikult või osaliselt, võib kaupleja esitada kohtule taotluse, et kohus vaataks komisjonile esitatud avalduse läbi hagimenetluse korras hagina. Sel juhul on hageja komisjoni poole pöördunud tarbija ja kostja kohtule taotluse esitanud kaupleja. Avalduse eest tasub kostja riigilõivu summas, mille hageja oleks pidanud tasuma hagi esitamise korral.“*

Ettepanek on ajendatud ka umbisikulise tegumoe asemel oleviku kindla kõneviisi kasutamise eelistamisest.

Lõige 5

Teeme ettepaneku lisada täpsustuseks sõna „tarbijale“:

„Komisjonile esitatud avaldus loetakse käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud juhul hagiavalduseks. Kohus annab vajaduse korral tarbijale tähtaja avalduse esitamiseks hagimenetluses ettenähtud vormis, poolte seisukohtade täiendavaks põhjendamiseks ja lisatõendite esitamiseks. Komisjonile esitatud dokumente ei pea kohus pooltele kätte toimetama.“

Lõige 6

Teeme ettepaneku ühtlustada terminite kasutust, kuna tarbija esitab kohtusse hagi, kuid kaupleja esitab taotluse mitte avalduse:

„Kui kohtule esitatakse hagi või taotlus sellise tarbijavaidlusasja läbivaatamiseks, mida komisjon on juba lahendanud, tuleb märkida see hagi või taotluses ja lisada otsuse ära kiri. Hagi või taotluse saamise korral nõuab kohus komisjonist välja tarbijavaidlusasja lahendamise materjalid ja võtab need toimikusse. Komisjonile esitatud tõendid loetakse kohtusse esitatuks.“

Lõige 7

„Kui tarbija ei esita käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud juhul avaldust hagiavaldusele ettenähtud vormis kohtu määratud ajaks, jätab kohus avalduse läbi vaatamata. Sel juhul komisjoni otsus vaidlustatud ulatuses ei jõustu. Kohus juhib sellele hageja tähelepanu, kui annab tähtaja avalduse esitamiseks hagiavalduse vormis.“

Kuivõrd kaupleja on kohtuvälise vaidluse lahendamise eripära tõttu kostja rollis, mitte hageja, siis on mõistlik reguleerida (või seletuskirjas selgitada) täpsemalt ja üheselt arusaadavalt menetluskulu jaotus (riigilõivu tagastamine kostjale?) olukorras, mil hageja ei esita kohtu määratud ajaks oma avaldust hagiavaldusele ettenähtud vormis.

TKS § 58 lõige 1 kohaselt jõustub TVK otsus, kui punkt 1 „kumbki pool ei ole esitanud kohtule kohtusse pöördumise tähtaja jooksul hagiavaldust või taotlust.“

Kuna kaupleja ei saa ise esitada hagiavaldust, vaid esitab kostjana taotluse, et kohus vaataks avalduse läbi, võiks sõnastust täpsustada vastavalt.

Kuna komisjoni esimees korraldab seletuskirja kohaselt komisjoni kui organi tegevust ning otsuseid ja kompromisse kinnitab komisjoni alaline liige ("Alalised liikmed on sisult praegused komisjoni esimehed, kuid selguse mõttes nimetatakse neid edaspidi alalisteks liikmeteks"), teeme ettepaneku täpsustada selguse huvides seletuskirjas lk 4 olevat lauset "*Paragrahviga 3 muudetakse täitemenetluse seadustiku § 2 lõiget 1 ning nähakse ette, et täitedokumendid on komisjoni jõustunud otsus ja kompromissi kinnitav komisjoni esimehe otsus*" ning asendada sõna "*esimehe*" sõnadega "*alalise liikme*".

Loodame, et ministeeriumil on võimalik Pangaliidu märkuste ja ettepanekutega eelnõu edasise menetlemise käigus arvestada.

Lugupidamisega,

/allkirjastatud digitaalselt/

Katrin Talihärm
Juhatuse liige